

Konwencja o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem, tzw. Konwencja Waszyngtońska (CITES) - to umowa międzynarodowa, która stała się podstawą dla ochrony dziko występujących populacji zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem, w drodze kontroli i ograniczania międzynarodowego handlu żywymi zwierzętami i roślinami, rozpoznawalnymi ich częściami i produktami pochodnymi, takimi jak np.: wyroby skórzane, drewniane, instrumenty muzyczne, kości, muszle, nasiona, produkty żywnościowe lub medyczne. CITES przewiduje różne stopnie ochrony dla ponad 30 tys. gatunków zwierząt i roślin.

Konwencja sporządzona została w Waszyngtonie, w dniu 3 marca 1973 roku, a Polska ratyfikowała ją w 1989 roku.

Konwencja Waszyngtońska jest aktem prawa międzynarodowego publicznego a jedyne jej postanowienia odnoszące się bezpośrednio do prawa karnego zawarte są w art. 8 Konwencji, zgodnie z którym:

„1.Strony podejmą odpowiednie środki w celu wprowadzenia w życie postanowień niniejszej konwencji oraz zakazu handlu okazami zwierząt i roślin naruszającego jej postanowienia. Środki te obejmują: (a) sankcje karne za handel lub przetrzymywanie takich okazów, albo za jedno i drugie naruszenie, oraz (b) konfiskatę lub odesłanie takich okazów do państwa eksportu.(...)”

Mechanizm działania Konwencji polega na poddaniu międzynarodowego handlu dzikimi gatunkami odpowiedniej kontroli. System kontroli przewiduje, że import oraz eksport (reeksport) gatunków objętych Konwencją możliwe są jedynie po uzyskaniu odpowiednich zezwoleń lub świadectw (muszą być one zgodne z tzw. kwotami eksportowymi ustalonymi przez poszczególne państwa – Strony lub przez Konferencję Stron Konwencji Waszyngtońskiej). Gatunki te zostały zamieszczone w trzech załącznikach do Konwencji:

Załącznik I obejmuje wszystkie gatunki zagrożone wyginięciem, które są lub mogą być przedmiotem handlu. Handel okazami tych gatunków powinien być poddany szczególnie ścisłej reglamentacji w celu zapobieżenia dalszemu zagrożeniu ich istnienia i może być dozwolony jedynie w wyjątkowych okolicznościach.

2. Załącznik II obejmuje:

- (a) wszystkie gatunki, które wprowadzie niekoniecznie już teraz są zagrożone wyginięciem, nie mniej mogą stać się takimi, jeżeli handel okazami tych gatunków nie zostanie poddany ścisłej reglamentacji mającej zapobiec eksploatacji nie dającej się pogodzić z ich utrzymaniem, oraz*
- (b) niektóre gatunki, które powinny być przedmiotem reglamentacji w celu poddania skutecznej kontroli handlu okazami gatunków objętych załącznikiem II w myśl punktu (a).*

3. Załącznik III obejmuje wszystkie gatunki, co do których jedna ze Stron uzna swoją właściwość do objęcia ich reglamentacją mającą na celu zapobieżenie lub ograniczenie eksploatacji tych gatunków i wymagającą współpracy innych Stron w zakresie kontroli handlu.

4. Strony będą zezwalały na handel okazami gatunków objętych załącznikami I, II i III, wyłącznie zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji.

Każde z państw Stron konwencji musi wyznaczyć organy administracyjne odpowiedzialne za wydawanie zezwoleń i świadectw oraz organy naukowe pełniące funkcje doradcze (np. w kwestii aktualnego stanu populacji danych gatunków i dopuszczalności obrotu nimi). Artykuły III – VII Konwencji regulują szczegółowo procedurę wydawania zezwoleń i świadectw oraz wskazują odstępstwa od tych reguł. Odstępstwa te mogą dotyczyć np. okazów wyhodowanych w niewoli dla celów handlowych, czy też przedmiotów osobistych i domowych.

Konwencja CITES jest tylko jedną z umów, które tworzą międzynarodowy system ochrony różnorodności biologicznej.

Zaświadczenie o urodzeniu w hodowli powinno być uzyskane przez hodowcę na potrzeby rejestracji w ciągu 14 dni od momentu wejścia w posiadanie zwierzęcia. Zaświadczenie wystawia powiatowy lekarz weterynarii.

Starosta z kolei wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru (szerzej patrz art. 64 Ustawy o ochronie przyrody).

Hodowca nie zgłaszający urodzonych zwierząt do rejestru popełnia wykroczenie z art. 127 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody. Hodowca ma również obowiązek przekazywania nabywcom dokumentacji stwierdzającej legalność pochodzenia, ponieważ na potrzeby art. 64 ust. 9 Ustawy o ochronie przyrody należy go uznać za podmiot prowadzący działalność w zakresie handlu zwierzętami, o których mowa w art. 61. ust. 1. Poza tym, jeżeli okaz pochodzący z hodowli należy do gatunku z Aneksu A to aby wprowadzić go do obrotu konieczne jest uzyskanie „świadectwa art. 10” wydanego przez Ministerstwo Środowiska. Ten dokument także musi zostać przekazany nabywcy. Nie przekazywanie dokumentacji jest wykroczeniem z art. 131 pkt 1 Ustawy o ochronie przyrody.